

AVROTROS VRIJDAG CONCERT

vrijdag 5 november 2021, 20.15 uur
TivoliVredenburg, Utrecht

CAREL KRAAYENHOF VIERT ASTOR PIAZZOLLA

Residentie Orkest Den Haag

Vincent de Kort, dirigent

Carel Kraayenhof, bandoneon

Nikolaos Skalkottas 1904-1949

5 Griekse dansen 1933-36

Epirotikos-Kretikos-Tsamikos-Arkadikos-Kleftikos

Astor Piazzolla 1921-1992

'Aconcagua', concert voor bandoneon, piano, harp en slagwerk 1979

1. Allegro marcato - Cantabile - Cadencia -
Meno cantabile - Cadencia - Tempo I - Deciso
2. Milonga. Moderato - Poesia - Meno mosso
3. Presto - Moderato, melancolico final - Pesante

pauze

Gustav Mahler 1860-1911

Adagietto uit **Vijfde symfonie in cis** 1902

Astor Piazzolla

Milonga del Ángel 1965; arr. Bob Zimmerman

Luis Enríquez Bacalov 1933-2017

Il Postino 1994; arr. Carel Kraayenhof

George Gershwin 1898-1937

Lullaby 1919

Béla Bartók 1881-1945

Roemeense volksdansen 1915-17; arr. Arthur Willner

Joc cu băță: Allegro moderato / Brâul: Allegro / Pê-loc: Andante / Buciumeana:

Moderato / Poargă românească: Allegro / Mărunțel: Allegro

Astor Piazzolla

Otoño porteño 1969; arr. C. van Hemert

Oblivion 1982; arr. Bob Zimmerman

Libertango 1974; arr. Carel Kraayenhof

Na een kort changement nodigen wij u na afloop van dit concert uit voor een heuse ‘**Salon de Tango**’, waarbij u in de Grote Zaal kunt genieten van de sfeer en de live muziek van **Tango Ensemble Tangata**, maar ook op de parterre tango mee kunt dansen met dansschool Tango La Zapada. De bar in de publieksfoyer blijft geopend voor een drankje dat u mee kunt nemen naar de zaal.

Na afloop signeert Carel Kraayenhof zijn cd's in de publieksfoyer.

Dit concert wordt rechtstreeks uitgezonden op NPO Radio 4.

Presentatie: Maartje Stokkers

standbeeld van Piazzolla in zijn geboorteplaats Mar del Plata

EEN EERBEToon AAN ASTOR PIAZZOLLA

Dit jaar is het een eeuw geleden dat Astor Piazzolla, de Argentijnse tango- en bandoneonkoning werd geboren. Jarenlang werd hij zowel in de tangowereld als in de klassieke hoek niet voor vol aangezien.

Piazzolla bewees zich echter als een intelligent componist. Want inmiddels doorstaan zijn bewerkingen van tango's en milonga's, maar ook zijn klassiek georiënteerde werken moeiteloos de vergelijking met andere klassieke muziek. Zo kan Piazzolla's *Bandoneonconcert 'Aconcagua'* goed staand naast stukken van Nikolaos Skalkottas, Gustav Mahler, George Gershwin en Béla Bartók. Astor Piazzolla heeft een vaste plaats op de concertpodia, zoals vanavond blijkt tijdens dit 'verjaardagsconcert' met Piazzolla-advocaat Carel Kraayenhof in de hoofdrol.

‘Traditionele tangoliefhebbers bejegenden mij vol haat, want ik introduceerde fuga's, contrapunt en andere 'oneerbiedigheden'. Alle tango-critici in Buenos Aires dachten dat ik gek geworden was', verzuchtte Astor Piazzolla ooit. En hij had gelijk. Hoewel hij tegenwoordig, honderd jaar na zijn geboorte op 11 maart 1921 in Mar del Plata, geldt als de grootste Argentijnse componist en de man die de tango redde van verstopping in louche kroegen en duistere theaters in Buenos Aires, was de richting die hij in de jaren zestig en zeventig van de twintigste eeuw

insloeg sterk omstreden. Zijn nieuwe stijl was een doorn in het oog van de hoeders van de aloude tango die in de late negentiende en vroege twintigste eeuw ontstond als de muziek van de gelukzoekende immigranten in de Argentijnse havenstad Buenos Aires.

Dat Piazzolla een naam is die op ieders lippen ligt en wiens werk zowel in de klassieke hoek als in de lichte muziek veelvuldig gespeeld wordt, lag overigens niet voor de hand.

Want Piazzolla moest aanvankelijk niet zoveel hebben van de typische klank van de bandoneon en de bijbehorende tango. Hij had er als kleine jongen, inmiddels met zijn ouders geëmigreerd naar New York, ook niet zoveel feeling mee.

Toen vader Piazzolla zijn achtjarige zoon uit nostalgische overwegingen zo'n wonderlijke trekharmonica gaf – de ziel van de Argentijnse tango –, was Astor *not amused*. ‘Ik had geen idee wat het was’, zei Piazzolla later. ‘Ik hoopte op de rolschaatsen waar ik al zo lang om vroeg. Het bleek een bandoneon. Ik wil dat je dit instrument gaat spelen, zei mijn vader. Ik haatte het. Ik haatte de muziek waar hij elke avond naar luisterde. Ik wilde veel liever jazz spelen.’ Toen het bloed kroop waar het niet gaan kon, besloot Piazzolla de tango op geheel eigen wijze aan te pakken. Dat werkte. Hij kreeg het instrument snel onder de knie en twee jaar later maakte hij zijn eerste opname.

'Ik zoog de tango in me op in een ijskoude kamer in een pension in Buenos Aires, in het cabaret van de jaren 1940, in de cafés met balkons en orkesten, uit de mensen van gisteren en vandaag, en uit de geluiden van de straat.'

Volksmuziek

Vanaf 1933 studeerde hij enige tijd bij de Hongaarse pianist Béla Wilda, waar hij vooral Bach leerde waarderen, maar ook oog kreeg voor Gustav Mahler. Vooral diens melodielijnen die raakten aan de Oostenrijkse volksmuziek, en de combinatie van grote emoties en klassieke vormen, zoals in het *Adagietto* van zijn *Vijfde symfonie*. In 1936 keerde Piazzolla terug naar Argentinië, waar hij in 1939 toetrad tot het fameuze Orquesta Típica van Anibal Troilo. Om zich verder in compositie te bekwamen studeerde hij in de jaren veertig bij zijn landgenoot Alberto Ginastera, die zich minder liet inspireren door de tango maar door de twintigste-eeuwse kunstmuziek van die dagen en de muziek van de Argentijnse 'cowboys, de muziek van de pampa's. Ginastera werkte met de Argentijnse volksmuziek zoals Nikolaos Skalkottas in *Vijf Griekse dansen* omging met de Griekse muziek en Béla Bartók in zijn *Roemeense dansen* met de Roemeense folklore.

Piazzolla zoog alle invloeden in zich op. Net als Luiz Enriquez Bacalov, zijn twaalf jaar jongere landgenoot die naar Italië verhuisde en diverse inspiratiebronnen vertaalde naar een eigen sound. Waar Bacalov in de filmmuziek voor *El Postino* dicht aanschurkt tegen grote voorbeelden van de Italiaanse (film)muziek zoals Ennio Morricone en Nino Rota, zou Piazzolla de traditionele tango juist met nieuwe klanken larderen.

De ware Piazzolla

En dat stuitte van meet af aan op weerstand. 'Zijn composities moeten flink vereenvoudigd worden, zo zijn ze onspeelbaar', zei de grote tangomusicus Anibal Troilo al eens over de tijd dat Piazzolla deel uitmaakte van zijn orkest. Piazzolla bepaalde zijn koers pas werkelijk nadat hij eerst zijn toevlucht had gezocht in de klassieke muziek, want hij vond de amusementsmuziek wel aardig, maar zag hij zijn naam het liefst tussen de grote klassieke componisten staan. Eigenlijk net zo als George Gershwin, wiens oorspronkelijk voor piano geschreven *Lullaby* in 1919 een van zijn eerste pogingen was om een 'klassiek' werk te schrijven. In 1954 won Piazzolla een competitie met zijn driedelige orkestcompositie *Buenos Aires*. Een van de prijzen was een studie in Parijs bij Nadia Boulanger, het Franse kopstuk van de nieuwe muziek. Voor haar hield Piazzolla zijn tango-achtergrond aanvankelijk verborgen, omdat hij droomde een 'echte componist' te worden. 'Toen ik haar ontmoette liet ik mijn kilo's symfonieën en sonates zien. Ze las ze aandachtig door en plotseling kwam ze met die vreselijke opmerking: het is erg goed geschreven. Ze stopte en pas na een lange pauze, zei ze: hier klink je als Stravinsky, hier als Bartók, hier als Ravel. Maar weet je, ik kan in deze noten nergens Piazzolla

vinden. Ze begon over mijn leven te vragen. Ik voelde mij beschaamd haar te vertellen dat ik een tangomusicus was. Uiteindelijk zei ik dat ik in een nachtclub speelde en bekende ik dat de bandoneon mijn instrument was.' Uiteindelijk speelde Piazzolla wat voor en Boulanger sprak de beroemde woorden: "Dit is de ware Piazzolla, die mag u nooit meer verlaten."

De hoogste top

Daardoor keerde Piazzolla in de jaren vijftig terug naar de tango en combineerde in zijn meer dan duizend werken de populaire Argentijnse tangomuziek met jazz en klassieke elementen. Vanaf 1955 vormde hij het Octeto de Buenos Aires en Conjunto Electronico en later het wereldberoemde Quinteto Tango Nuevo waarmee hij zijn eigen vooruitstrevende tango-composities uitvoerde. Ondanks de kritiek en weerstand van de traditionele tangueros wist Piazzolla de tango te hervormen en nieuw leven in te blazen. Met meesterwerken als *Milonga del*

Astor Piazzolla

Angel, Oblivion, Libertango en *Otoño Porteño*, het laatst geschreven deel van het door Vivaldi's *Vier Jaargetijden* geïnspireerde vierluik *Estaciones Porteñas* (De vier seizoenen van Buenos Aires), legde hij een basisstructuur voor zijn tango's vast (langzaam-snel-langzaam-snel-coda). En met werken als het *Bandoneonconcert Aconcagua*, *Histoire du tango* en het *Dubbelconcert voor bandoneon en gitaar* gaf hij de tango ook een vaste plek in het klassieke repertoire. Piazzolla's uitgever zag het bandoneonconcert als een hoogtepunt in het oeuvre van de componist. Daarom gaf hij het concert de bijnaam *Aconcagua*, naar de top van het Andesgebergte die met bijna zeven kilometer de hoogste berg van het Amerikaanse continent vormt.

Ondanks de kritiek en weerstand van de traditionele tangueros wist Piazzolla de tango te hervormen en nieuw leven in te blazen

Een passende bijnaam, want honderd jaar na zijn geboorte kan Astor Piazzolla bijgezet worden in het exclusieve rijtje componisten als Gershwin en Bernstein die er in slaagden volksmuziek, amusementsmuziek en klassieke invloeden om te smeden tot een geheel nieuwe sound, een sound die zowel de lichte muziek als de twintigste-eeuwse klassieke muziek een enorme impuls heeft gegeven.

Paul Janssen

KLASSIEKE PODCASTS

Een podcast beluisteren kan altijd en overal. Je hebt alleen een telefoon, tablet of laptop nodig en een goede koptelefoon.

En wat is nou fijner dan luisteren naar klassieke muziek en verhalen over klassieke muziek? Hierbij een selectie van de klassieke podcasts van AVROTROS.

Klassieke Mysteries – Voor-spelde Mozart zijn eigen dood? In de podcastserie 'Klassieke Mysteries' duiken presentator Ab Nieuwdorp en collega Rebecca van der Weijde in de vreemde en spannende verhalen rondom de dood van klassieke componisten. Voorspelde Mozart zijn eigen dood? Waarom werd Haydn postuum onthoofd? En wie vergiftigde Beethoven? Verlies je in de spannende verhalen en krijg meteen een grote dosis klassieke muziek mee.

Kalm met Klassiek – Je dagelijkse klassieke rustpunt! In de drukte, haast en hectiek van het dagelijks leven is het af en toe goed even stil te staan. Pas op de plaats, rustig ademen en tot jezelf komen. En wat past daar beter bij dan klassieke muziek? Presentator Ab Nieuwdorp kiest elke werkdag een rustig en kalmerend klassiek werk uit, waarbij je even helemaal tot jezelf kunt komen. In sommige afleveringen vertelt Ab over meditatie of mindfulness, maar vaak klinkt vooral de mooie, ontspannende muziek.

In de gloednieuwe podcast 'Rachmaninov... Aangenaam!' - onderdeel van de reeks **Ken je componisten** - neemt presentator Hans van den Boom je mee door het leven en de muziek van de Russische componist Sergej Rachmaninov. In zeven afleveringen zet Hans op een luchtige manier het volledige leven van Rachmaninov uiteen, en hoor je fragmenten uit alle 45 opusnummers van de componist. Van de serie genoten? Luister dan ook eens naar het eerste seizoen, 'Gustav Mahler... Aangenaam!'

De klassieke podcasts van AVROTROS zijn te beluisteren via NPO Radio 4, Apple Podcast, Spotify of de RSS-feed.

nporadio4.nl/podcasts

AVROTROS

Volg AVROTROS Klassiek:

avrotros.nl/klassiek

UITVOERENDEN

Vincent de Kort, dirigent

- Vincent de Kort is een veelgevraagd gastdirigent bij symfonieorkesten en operahuizen over de hele wereld, hij dirigeerde in het Mariinsky Theater van St. Petersburg op uitnodiging van Valery Gergiev en leidde operaproducties in Tokio, Stockholm, Dresden, Leipzig, Wenen, Edinburgh, Johannesburg, Bern, Luzern, Vilnius, Hawaii
- De Kort stond op de bok bij o.m. het Gewandhausorchester Leipzig, de Staatskapelle Dresden, Oslo Filharmoniske Orkester, Brussels Philharmonic, Rotterdams Philharmonisch, Residentie Orkest, Nederlands Philharmonisch, philharmonie zuidnederland, New Japan Philharmonic, Sinfonia Varsovia
- hij was de eerste Nederlander ooit die in het befaamde Bolsjoj Theater in Moskou dirigeerde
- De Kort was assistent van Bernard Haitink en William Christie en kreeg zijn opleiding bij Ed Spanjaard, Mariss Jansons en Ilya Musin
- hij is tevens juryvoorzitter van het populaire TV programma MAESTRO
- sinds zijn debuut in 1995 met het Oslo Philharmonic Orchestra, op uitnodiging van Mariss Jansons, reisde hij de wereld rond als gastdirigent
- De Kort geeft geregeld masterclasses en seminars en is jurylid bij internationale concoursen
- Vincent de Kort is gastdocent directie aan de *European Academy of Fine Arts* in Sofia; hij is regelmatig te gast in de talkshows van Eva Jinek, Jeroen Pauw, Paul Witteman en Humberto Tan om te praten over klassieke muziek

Vincent de Kort

Carel Kraayenhof, bandoneon

- Carel Kraayenhof is bandoneonist, componist en arrangeur, en een groot kenner van de Argentijnse tango
- door zijn samenwerking met Astor Piazzolla (†1992) in 1987 tijdens de Broadwayshow 'Tango Apasionado' en zijn persoonlijke band met de geliefde tangomaestro Osvaldo Pugliese (†1995) ontwikkelde hij zich tot één van de meest geliefde bandoneonisten van dit moment
- een van zijn hoogtepunten was in 2002, toen hij tijdens het huwelijk van Prins Willem-Alexander en Prinses Máxima (huidige Koning en Koningin van Nederland) het gevoelige 'Adiós Nonino' van

Astor Piazzolla ten gehore bracht

- naast zijn werk de afgelopen 30 jaar met zijn Sexteto Canyengue, zijn duo (sinds 2010) met pianist Juan Pablo Dobal en zijn Kraayenhof Tango Ensemble (oprichting 2019) werkte hij ook met musici als Ennio Morricone, Yo-Yo-Ma, de violisten Janine Jansen en Joshua Bell en de celliste Quirine Viersen
- Carel Kraayenhof is een internationaal graag geziene bandoneonsolist bij symfonieorkesten in Londen, Berlijn, Lyon, Wenen, Hong Kong, Cincinnati en Sidney
- hij trad op met Dulce Pontes, Sting en Marco Borsato en nam in Nederland nummers op met o.a. André Hazes, Bløf, Trijntje Oosterhuis, Dana Winner, Caro Emerald, JURK, 3J's en Guus Meeuwis
- Carel Kraayenhof ontving onder meer de Edison Publieksprijs in 2003 voor zijn cd 'Tango Royal', in 2005 ontving hij van de Argentijnse regering een hoge onderscheiding voor zijn grote inzet voor de Argentijnse tango wereldwijd en in 2012 werd hij door koningin Beatrix benoemd tot Officier in de orde van Oranje Nassau

Residentie Orkest

- het Residentie Orkest is het orkest van, voor, in, en vanuit Den Haag; nauw aansluitend bij de stad en haar inwoners en ter ondersteuning van de 'functie' van Den Haag: residentie, stad van vrede en recht, diplomatenstad, woon- en zakenstad, maatschappelijk geëngageerde stad
- het orkest zet actief klassieke muziek in om alle inwoners en bezoekers in Den Haag vanuit de vier pijlers symfonisch, educatie, talentontwikkeling en maatschappelijke activiteiten te verbinden en te prikkelen
- het Residentie Orkest verzorgt concerten in het nieuwe gebouw Amare, in het hart van Den Haag, maar ook in het Amsterdamse Concertgebouw, TivoliVredenburg in Utrecht en De Doelen in Rotterdam; daarnaast brengt het orkest speciale cross-over en andere innovatieve producties in de Haagse poptempel Paard
- verder zijn er samenwerkingen met de Leidse Pieterskerk, Het Nationale Theater, Kunstmuseum Den Haag, het AVROTROS Vrijdagconcert, de NTR ZaterdagMatinee en De Nationale Opera
- in recente seizoenen speelde het orkest in een veel geprezen productie van Messiaens zelden uitgevoerde opera *Saint François d'Assise*, in Poulencs *Dialogues des Carmélites*, *La bohème* en *Madama Butterfly* van Puccini, *Nabucco* van Verdi en in de wereldpremière van *Ritratto* van Willem Jeths
- vanaf de zomer van 2021 is Anja Bihlmaier de nieuwe chef-dirigent van het Residentie Orkest; Richard Egarr blijft vaste gastdirigent en daarnaast is ook Jun Märkl benoemd tot vaste gastdirigent

**AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT**

**DÉ KLASSIEKE START
VAN JE WEEKEND**

▶ www.avrotrosvrijdagconcert.nl

AVROTROSVrijdagconcert
 @vrijdagconcert
 vrijdagconcert.avrotros
 AVROTROSVrijdagconcert

Tangata

- Tangata speelt met hart en ziel Argentijnse tangomuziek, in al haar stijlen, en op haar eigen wijze
- naast tangomuziek van vele grootmeesters speelt Tangata eigen composities, waarbij stil zitten bijna onmogelijk is!
- de bevlogen musici van Tangata hebben opgetreden in Lissabon, Parijs, Istanboel, Granada, Minnesota, Finland en Buenos Aires
- afgelopen zomer, toen ook Tangata eindelijk weer 'los' mocht gaan, speelde het ensemble in Toscane onder de sterrenhemel van het Querceto tangofestival en (met zangeres Jeanine Geerts) op het SHMFestival in Duitsland
- Tangata heeft inmiddels 4 cd's gemaakt, de laatste cd 'Alive!' werd live opgenomen in Tivoli Vredenburg in voorjaar 2018
- Tangata werkt geregeld (en ook vanavond) samen met Tango La Zapada, een tangoschool in hartje Utrecht, geleid door Birkit Wildenburg & Muzaffer Demiray
- Tangata bestaat uit **Margreet Markerink** piano/composities, **Jacqueline Edeling** bandoneon, **Gustavo Cabrera** viool en **Boris Franz** contrabas

Lees meer: ▶ www.tangolazapada.nl

Tangata

Tango La Zapada

- Tango La Zapada is een tangoschool in Utrecht, geleid door Birkit Wildenburg & Muzaffer Demiray
 - deze dansers, choreografen en docenten zoeken de grenzen op van de tango, zonder de fundamenteën te verlaten
 - als docenten dragen ze de liefde en kennis voor de tango over op de cursisten
 - ze inspireren en motiveren en dat met een flinke dosis humor
- Lees meer: ▶ tangolazapada.nl

AVROTROS VRIJDAG CONCERT

EXTRA KAARTEN

Bestel nu extra kaarten met korting voor het AVROTROS Vrijdagconcert!

Dit voorjaar werd rekening gehouden met een maximaal aantal van 375 plaatsen per concert. De anti-coronamaatregelen zijn inmiddels versoepeld. Hierdoor zijn inmiddels meer kaarten beschikbaar gekomen.

U kunt uw concertagenda dus aanvullen met extra Vrijdagconcerten! Als u vier of meer concerten bestelt, krijgt u 15% korting op de totaalprijs.

Voor een volledig aanbod van de concerten zie de Seizoensbrochure: **klik hier** of bezoek: ▶ www.omroepmuziek.nl/content/uploads/2021/05/VV0156-Seizoensbrochure-202102022.pdf

VOLGENDE CONCERTEN

vrijdag 12 november 2021
TivoliVredenburg, Utrecht (met webcast)

Licht op Skrjabin

Radio Filharmonisch Orkest
Groot Omroepkoor
Hannu Lintu dirigent
Benjamin Goodson koordirigent

Marina Prudenskaya mezzo-
soraan
Alexander Toradze piano
Noortje van den Eijnde licht-
ontwerp

Sibelius Nachtelijke rit en zonsopgang
Prokofjev Alexander Nevski
Skrjabin Prométhée, le poème du feu
(met lichtklavier)

Festival Le Guess Who?

Herhaling Skrjabin *Prométhée, le poème du feu* in Festival Le Guess Who in TivoliVredenburg om 23.00 uur

Herhaling Sibelius en Prokofjev op zondag 14 november 2021 11.00 uur in het Zondagochtend Concert in het Concertgebouw Amsterdam

vrijdag 19 november 2021
TivoliVredenburg, Utrecht

Bachs Hohe Messe

Orkest van de Achttiende Eeuw
Cappella Amsterdam
Daniel Reuss dirigent

Julia Doyle sopraan
Margot Oitzinger alt
Guy Cutting tenor
Nicholas Mogg bas

Bach Hohe Messe